

Beveget og gjennomlyst

Trond Borgen | tekst

UTSTILLING

Sandnes Kunstforening:

Cathrine Gilje, installasjon. T.o.m. 15. mai

Fotografiet ut i rommet og inn i boken; bevegelsen frosset og kommentert

KUNST: Det var bevegelse i rom som var tema for Cathrine Gilje da hun viste sin fotografiske kunst i Stavanger kunstforening i 1996 – det flyktige fastholdt i fotografiets frosne øyeblikk. Denne tematikken er videreutviklet i hennes nye utstilling i Sandnes Kunstforening.

Nå har hun hentet fotografiet ned fra vegg og ut i rommet, i en installasjon som utnytter dagslyset fra vinduene: To store bilder utført som fotografi på folie med blyanttegning henger fritt og filtrerer lyset slik at motivet gjennomlyses henimot det immaterielle. Og motivet er menneskekroppen, ikke frontalt men i bevegelse – og beveget – mot positurer som kan minne om dans, men som likevel aksentuerer roen, stillheten. Så kaller hun installasjonen «Kontemplasjon» I og II og innbyr betrakteren til å innta en kontemplativ holdning, ikke bare til menneskekroppen, men også til kunstens egne virkemidler.

For på denne folien har Gilje forsiktig risset sine streker og linjer med blyant, som i et kjærtegn, eller som om hun fanger andre bevegelser enn dem vi ser i disse fotografiene – andre muligheter for menneskelig eksistens. En faktisk eksistens, som er kunstnerens, holdt opp mot den fiktive eller imaginære eksistensen som bare er en apparisjon i lyset. Blyanttegningens streker blir bl.a. kommentarer til kunstnerens skapende potensial og rommer dessuten en utvidelse av det

fotografiske uttrykket. Fotografiet, som skapes utelukkende ved hjelp av lys som slippes inn gjennom en linse og fastholdes i et camera obscura, fanger her opp lyset en gang til, i det rommet hvor det stilles ut: Belyst film blir til gjennomlyst folie – det motivet som bare kunne fastholdes i lyset inne i kamera, oppløses nå nesten av et nytt lys i et større rom.

På en vegg er opphengt en mengde små fotografier av menneskekroppens bevegelser i rommet, bearbeidet med tegningens virkemidler. Dels kan de virke som tilfeldige skriblerier, dels som absurde instruksjonstegninger – som om det er maktpåliggende å gi korrekt rettleiding om noe som ikke finnes, noe som ikke kan utføres. Her kopler Gilje seg til en lang tradisjon i kunsten, med utspring i dadaistenes sans for meningsløs visuell instruksjon (med Marcel Duchamp som viktig eksponent).

Det er som om vi i disse bildene får et gløtt inn i Giljes verksted og idébank, for mye av dette finner vi igjen, i ulike former, i små «Øvelsesbøker», med titler som «Pusting med bena», «Vektreduksjon» og «Renselse av hjernen». I disse bøkene blir bevegelsen beveget av oss, idet vi kan flippe gjennom dem raskt og få de statiske kroppene til å animeres, som i et primitivt filmisk forløp: Rundt og på menneskekroppen beveger de tegnede elementene seg, igjen som muligheter snarere enn realiteter. Igjen som absurde instruksjoner snarere enn som praktiske øvelser. Cathrine Gilje hevder ikke at kunsten skal ha noen praktisk anvendelse, selv om det tilsynelatende kan se slik ut i hennes «Øvelser», som er tittelen på utstillingen. Det eneste vi kan bruke dette til er å øve oss i utviklingen av en større visuell og konseptuell sensibilitet; og det er slett ingen liten bedrift for en kunstner og hennes utstilling.

CATHRINE GILJE: «Det eneste vi kan bruke dette til er å øve oss i utviklingen av en større visuell og konseptuell sensibilitet,» skriver kritikeren.